‘Caleidoscoop’ van de journalistiek

De canon van de journalistiek maakt studenten wegwijs.

Door **Mark van der Meulen**

‘Als je meer wilt weten over de journalistiek, kom je oog in oog te staan met een gigantische, uitpuilende boekenkast. Je hebt geen idee waar je moet beginnen.’ De *Canon van de journalistiek* is een gids voor iedereen die het vak wil leren, zegt Ad van Liempt, eindredacteur van het boek met de belangrijkste journalistieke werken.

Volgens Van Liempt denken jonge journalisten vaak dat ze het vak tijdens hun loopbaan wel zullen leren. Soms werkt dat goed, aldus Van Liempt, maar met de canon van de veertig invloedrijkste boeken, films, documentaires en websites hoeft dat niet langer.

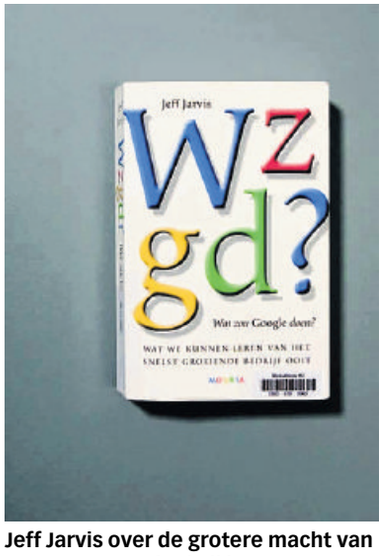

Jeff Jarvis over de grotere macht van consumenten dankzij internet.

De canon van de journalistiek beschrijft van alle veertig titels waar ze over gaan, waarom ze zo belangrijk zijn voor de journalistiek en wat ze zo bijzonder maakt.

De lijst is samengesteld door de Kenniskring van de School voor Journalistiek in Utrecht en is verplichte kost voor eerstejaars. Maar volgens Van Liempt is het boek ‘leesbaar voor iedereen die maar geïnteresseerd is. We hebben geprobeerd het zo eerlijk en aantrekkelijk mogelijk te maken.’

De canon was eigenlijk bedoeld voor intern gebruik, maar groeide door enthousiasme van uitgeverij Boom en de Hogeschool Utrecht al snel uit tot een boek. ‘Het werkte als een snelkookpan’, zegt Van Liempt. ‘Het is heel spectaculair geworden.’

De redactie maakte als eerste een indeling. ‘Er zijn acht hoofdstukken, zoals onderzoeksjournalistiek, interviews en nieuwe media. Daarna gingen we lijstjes maken.’ Het resultaat moest zoveel mogelijk een ‘brede caleidoscoop’ worden van oud en nieuw en van verschillende genres. ‘Het is niet alleen oude meuk.’

Gelet werd op schoonheid, techniek en de plaats van het werk in de journalistieke geschiedenis. ‘Het is alles tegelijk. Er zijn stukken die mooi zijn of spannend, maar er zijn ook stukken bij die je gewoon gelezen móet hebben.’

Van Liempt erkent dat het moeilijk was om te bepalen welke werken aan de voorwaarden voldeden. ‘Het werkte net als bij het maken van een voorpagina van een krant. Het is een journalistieke keuze.’

Bovendien bestaan er geen objectieve criteria. ‘Het is lastig om zo’n canon te maken, om echt de waarde te meten. We pretenderen ook niet dat dit de enige en laatste canon is. Het is een handreiking.’

De absolute top bestaat wat Van Liempt betreft uit *Tegels lichten* van Henk Hofland. ‘Dat boek laat de overgang zien van de gebonden journalistiek naar de vrije onafhankelijke en onthullende journalistiek.’

Ook *Flat Earth News* van Nick Davies is volgens hem ontzettend belangrijk. ‘Het is een heel recent werk dat gaat over de crisis in de journalistiek, die door bezuinigingen en luiheid steeds oppervlakkiger is geworden. Hofland en Davies zijn tegenpolen, maar je moet ze allebei gelezen hebben om een goede journalist te worden.’

Maar ook van werken uit de participerende journalistiek is Van Liempt onder de indruk geraakt. ‘Zoals *In Depot* van Philip Mechanicus, dat gaat over zijn ervaringen in Kamp Westerbork. Als je het leest, hou je jezelf nauwelijks goed.’

Het samenstellen van de canon verliep niet zonder slag of stoot. ‘Er was veel discussie, maar dat maakte het alleen maar leuk.’ Af en toe kwam iemand bij hem met een boek dat hij nog niet kende. Kent Van Liempt inmiddels wel zelf de weg in de journalistiek? Hij bekent: ‘Ik heb nog steeds niet alles van de canon gelezen.’

Ad van Liempt (red.): Canon van de journalistiek.
Uitgeverij Boom; 152 pagina’s; € 19,50.
ISBN 978 94 610 5173 8.

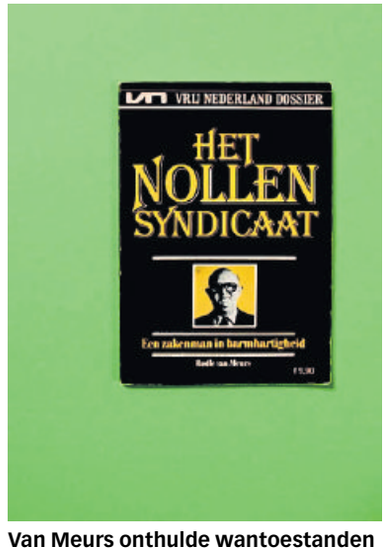

Van Meurs onthulde wantoestanden in de zorg in de jaren zeventig.

***Tegels lichten*, de afrekening van Henk Hofland.**

Frénk van der Linden: een van de meest vooraanstaande interviewers.

‘Gonzo’ Thompson staat centraal in zijn eigen werk en grijpt zelfs in.

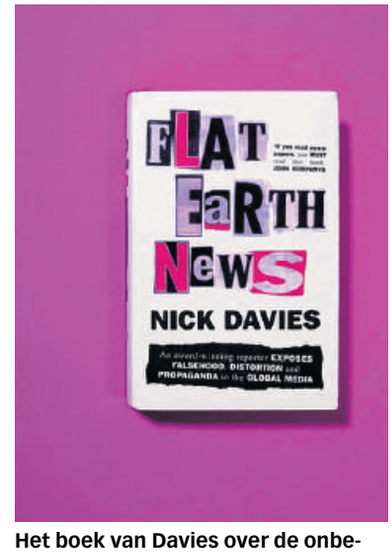

Het boek van Davies over de onbetrouwbaarheid van de journalistiek.

Reiziger en relativist Theroux belicht het leven in instabiele gebieden.